

सन २०२४-२५ मध्ये RKVY अंतर्गत कोरडवाहू क्षेत्र विकास (RAD) कार्यक्रमाची अंमलबजावणीसाठी तिन्ही प्रवर्गासाठी (सर्वसाधारण, अनु. जाती, अनु. जमाती.) एकूण रु.९९६.६६६६७ लाख इतका निधी वितरीत करण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन
कृषि, पशुसंवर्धन, दुग्धव्यवसाय विकास व मत्स्यव्यवसाय विभाग
शासन निर्णय क्रमांक :- राशेअ-२०२४/प्र.क्र.१५३/८-ओ
मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक,
मंत्रालय (विस्तार), मुंबई-४०००३२.
दिनांक : २२ जानेवारी, २०२४.

संदर्भ :-

१. केंद्र शासनाने www.agricoops.nic.in या संकेत स्थळावरील राष्ट्रीय शाश्वत शेती अभियानाच्या मार्गदर्शक सुचना.
२. वित्त विभाग, शासन परिपत्रक क्र.अर्थसं-२०२४/प्र.क्र.३४/अर्थ-३, दि.०९.०४.२०२४
३. कृषि व पदुम विभाग, शासन पत्र, क्र.CSS-२०२४/C.R.१२/२-A, दि.१३.०५.२०२४
४. कृषि व पदुम विभाग, शासन निर्णय, क्र.राशेअ-४४२४/प्र.क्र.१२७/८-ओ, दि.२८.०५.२०२४
५. कृषि व पदुम विभाग, शासन निर्णय, क्र.राशेअ-४४२४/प्र.क्र.१५३/८-ओ, दि.०९.०७.२०२४
६. कृषि व पदुम विभाग, शासन निर्णय, क्र.राशेअ-४४२४/प्र.क्र.१५४/८-ओ, दि.१२.०७.२०२४
७. कृषि व पदुम विभाग, शासन निर्णय, क्र.राशेअ-४४२४/प्र.क्र.१५५/८-ओ, दि.११.७.२०२४
८. कृषि व पदुम विभाग, शासन निर्णय, क्र.राशेअ-४४२४/प्र.क्र.१५५/८-ओ, दि.७.१०.२०२४
९. कृषि व पदुम विभाग, शासन निर्णय, क्र.राशेअ-४४२४/प्र.क्र.१५४/८-ओ, दि.७.१०.२०२४
१०. वित्त विभाग, शासन परिपत्रक, क्र.अर्थसं-२०२४/प्र.क्र.८०/अर्थ-३, दि.१५.१०.२०२४
११. सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग, शासन परिपत्रक, क्र.बियुडी-२०२४/प्र.क्र.६९/ अर्थ(विघयो), दि.१८.१०.२०२४
१२. आदिवासी विकास विभाग, शासन परिपत्रक, क्र.बियुडी-२०२४/प्र.क्र.२/कार्यासन-६, दि.१८.१०.२०२४
१३. कृषि, सहकार व शेतकरी कल्याण विभाग, केंद्रीय कृषि व शेतकरी कल्याण मंत्रालय, भारत सरकार यांचे पत्र क्र.१-१५/२०२४ आरकेव्हीवाय/१, दि.१७.०९.२०२५

प्रस्तावना :-

सन २०२२-२३ पासून कोरडवाहू क्षेत्र विकास (RAD) हा कार्यक्रम राष्ट्रीय कृषि विकास योजना RKVY कॅप्टेरिया अंतर्गत घेण्यात येत आहे. त्याकरिता केंद्र व राज्य हिस्स्याचे अनुदानाचे प्रमाण ६०:४० असे आहे.

सदर योजनेच्या RKVY च्या मुख्य सचिव यांच्या अध्यक्षतेखालील राज्य स्तरीय सुकाणू समितीने दिनांक ०३.०५.२०२४ रोजीच्या बैठकीत केंद्र हिस्सा रु.२२००.०० लाख व त्यासाठीचा पूरक राज्य हिस्सा रु.१४६६.६७ लाख याप्रमाणे एकूण रु.३६६६.६७ लाख निधीच्या वार्षिक कृती आराखडयास मान्यता दिली आहे. त्यानुसार संदर्भ क्र.४ येथील दिनांक २८ मे, २०२४ च्या शासन निर्णयान्वये RKVY अंतर्गत कोरडवाहू क्षेत्र विकास (RAD) कार्यक्रमाकरीता सन २०२४-२५ साठी रु.३६६६.६७ लाख इतक्या निधीच्या वार्षिक कृती आराखडयास प्रशासकीय मान्यता देण्यात आली आहे. सदर योजनेसाठी सर्वसाधारण प्रवर्गाकरीता

संदर्भ क्र.५ येथील शासन निर्णयान्वये रु.७२३.३४ लाख, अनुसूचित जातीसाठी संदर्भ क्र.६ व ९ येथील शासन निर्णयान्वये रु.१२८.३३ लाख, व अनुसूचित जमातीसाठी संदर्भ क्र.७ व ८ येथील शासन निर्णयान्वये रु.१००,०० लाख असा एकूण ९५१.६७ लाख इतका निधी वितरीत केला आहे.

केंद्र शासनाने संदर्भ क्र.११ येथील पत्रान्वये राष्ट्रीय कृषि विकास योजना (RKVY) अंतर्गत कोरडवाहू क्षेत्र विकास (RAD) कार्यक्रमासाठी सन २०२४-२५ करिता तिसच्या हप्त्याचा तिन्ही प्रवर्गासाठी (सर्वसाधारण, अनुसूचित जाती व अनुसूचित जमाती) केंद्र हिस्सा रु.५५०.०० लाख निधी वितरित केला आहे. त्यास अनुरूप राज्य हिस्सा रु.३६६.६६६६७ लाख असा एकूण ९९६.६६६६७ लाख निधी आयुक्त (कृषि) यांना वितरीत करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती. त्यानुषंगाने शासन खालीलप्रमाणे निर्णय घेत आहे.

शासन निर्णय :-

१. सन २०२४-२५ मध्ये RKVY अंतर्गत कोरडवाहू क्षेत्र विकास (RAD) कार्यक्रमाच्या अंमलबजावणीकरिता तिन्ही प्रवर्गासाठी (सर्वसाधारण, अनुसूचित जाती व अनुसूचित जमाती) प्राप्त झालेला केंद्र हिस्सा रु.५५०.०० (रुपये पाच कोटी पन्नास लाख फक्त) त्यास अनुरूप राज्य हिस्सा रु.३६६.६६६६७ कोटी (रुपये तीन कोटी सहासष्ट लाख सहासष्ट हजार सहाशो सदुसष्ट फक्त) असा एकूण रु.९९६.६६६६७ कोटी (रुपये नऊ कोटी सोळा लाख सहासष्ट हजार सहाशो सदुसष्ट फक्त) इतका निधी आयुक्त (कृषि) यांना निधी अर्थसंकल्पीय वितरण प्रणालीद्वारे प्रवर्गनिहाय खालील तक्त्यात नमूद केल्याप्रमाणे वितरीत करण्यात येत आहे :-

(रुपये लाखात)

प्रवर्ग	केंद्र	राज्य	एकूण
सर्वसाधारण	४३४.०००००	२८९.३३३३४	७२३.३३३३४
अनु. जाती	६५.०००००	४३.३३३३३	१०८.३३३३३
अनु. जमाती	५१.०००००	३४.०००००	८५.०००००
एकूण	५५०.०००००	३६६.६६६६७	९९६.६६६६७

२. सदरचा निधी खालील लेखाशिर्षाखाली खर्ची टाकण्यात यावा.

प्रवर्ग	केंद्र हिस्सा	राज्य हिस्सा
सर्वसाधारण	मागणी क्र.डी-३, २४०१-पीक संवर्धन, १०९-विस्तार व प्रशिक्षण, ००१-माहिती व प्रचार, (०१)(५१)- कृषि उन्नती योजना - राष्ट्रीय शाश्वत शेती अभियान - जिरायती क्षेत्र विकास कार्यक्रम (केंपुयो) (केंद्र हिस्सा ६०%) (कार्यक्रम) (२४०१ ९५५४), ३३-अर्थसहाय्य.	मागणी क्र.डी-३, २४०१-पीक संवर्धन, १०९-विस्तार व प्रशिक्षण, ०१-माहिती व प्रसारण, (०१)(५३)- कृषी उन्नती योजना - राष्ट्रीय शाश्वत शेती अभियान - अवर्षण प्रवण क्षेत्र विकास कार्यक्रम (केंपुयो) (राज्य हिस्सा ४०%), (२४०१ ए २७२), ३३-अर्थसहाय्य.
अनुसूचित जाती	मागणी क्र. एन-३, २४०१ -पीक संवर्धन,(७८९) अनुसूचित जातींसाठी विशेष घटक योजना अनुसूचित जाती	मागणी क्र. एन-३, २४०१ -पीक संवर्धन,(७८९) अनुसूचित जातींसाठी विशेष घटक योजना अनुसूचित जाती

	घटक कार्यक्रमांतर्गत योजना (०१) (०१) (०१) कृषि उन्नती योजना - राष्ट्रीय शाश्वत शेती अभियान (केंद्र हिस्सा ६० टक्के) (कार्यक्रम) (२४०१ बी १६१) ३३- अर्थसहाय्य	घटक कार्यक्रमांतर्गत योजना (०१) (०१) (०१) कृषि उन्नती योजना - राष्ट्रीय शाश्वत शेती अभियान (राज्य हिस्सा ४० टक्के) (कार्यक्रम) (२४०१ बी १७९) ३३- अर्थसहाय्य
अनुसूचित जमाती	मागणी क्र.टी-५, २४०१-पीक संवर्धन, (७९६) जनजाती क्षेत्र उपयोजना, (०१)(१९) राष्ट्रीय शाश्वत शेती अभियान- अवर्षण क्षेत्र विकास कार्यक्रम व हवामान बदल शाश्वत शेती संनियंत्रण प्रतिमानकरण व आंतरजाल कार्यक्रम (केंपुयो) (केंद्र हिस्सा ६०%) (जनजाती क्षेत्र उपयोजना) (कार्यक्रम) (२४०१ ए ५३१), ३३ अर्थसहाय्य.	मागणी क्र.टी-५, २४०१-पीक संवर्धन, (७९६) जनजाती क्षेत्र उपयोजना, (०१)(२०) राष्ट्रीय शाश्वत शेती अभियान- अवर्षण प्रवण क्षेत्र विकास कार्यक्रम व हवामान बदल शाश्वत शेती संनियंत्रण, प्रतिमानकरण व आंतरजाल कार्यक्रम (केंपुयो) (राज्य हिस्सा ४०%) (जनजाती क्षेत्र उपयोजना) (कार्यक्रम) (२४०१ ५४८), ३३ अर्थसहाय्य.

३. या शासन निर्णयान्वये वितरीत निधी कोषागारातून आहरित करण्याकरिता आयुक्त (कृषि) यांना नियंत्रक अधिकारी व सहायक संचालक (लेखा), कृषी आयुक्तालय यांना आहरण व संवितरण अधिकारी म्हणून घोषित करण्यात येत आहे.
४. केंद्रिय कृषि मंत्रालयाने राष्ट्रीय शाश्वत शेती अभियानांतर्गत कोरडवाहू क्षेत्र विकास कार्यक्रमासाठी राज्य शासनास सन २०२४-२५ करीता मंजूर केलेल्या कृति आराखऱ्यानुसार आणि तसेच केंद्र शासनाच्या दिनांक २० मे, २०२४ रोजीच्या पत्रान्वये निर्गमित केलेल्या मार्गदर्शक सूचनानुसार सदर योजनेची अंमलबजावणी करण्यात यावी. याबाबत संचालक (विस्तार व प्रशिक्षण) यांनी राज्यस्तरावरून अभियानाचे संनियंत्रण करावे, त्याचप्रमाणे अभियानाच्या प्रभावी अंमलबजावणी व संनियंत्रणाकरीता वेळोवेळी अधिनस्त कार्यालयांना निदेशित करावे.
५. या योजनेतर्गत लाभार्थ्यांची निवड व अनुदान मंजूरीची कार्यवाही महा-डीबीटी प्रणालीद्वारे करावी आणि लाभार्थ्यांच्या आधार संलग्न बँक खात्यावर अनुदानाची रक्कम सार्वजनिक वित्तीय व्यवस्थापन प्रणालीद्वारे जमा करावी.
६. प्रत्येक महिन्याला योजनेची भौतिक आणि आर्थिक प्रगती याबाबतची माहिती अद्ययावत करण्यात यावी व राष्ट्रीय शाश्वत शेती अभियानाच्या मार्गदर्शक सूचनांसोबतच्या परिशिष्ट-३ मध्ये भरण्यात यावी व सदरची माहिती राज्य शासनाकडे सुद्धा पाठविण्यात यावी.
७. या शासन निर्णयान्वये उपलब्ध करून देण्यात आलेल्या निधीचा तात्काळ विनियोग करण्यात यावा. तसेच, निधी विनियोगाच्या अनुंगाने संचालक (वि.व प्र.) यांनी वेळोवेळी उपयोगिता प्रमाणपत्र शासनास सादर करावे.
८. सदर शासन निर्णय संदर्भाकृत सदर शासन निर्णय, वित्त विभागाच्या शासन परिपत्रक क्र.अर्थसं-२०२४/प्र.क्र.८०/अर्थ-३, दि.१५.१०.२०२४, सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभागाचे शासन परिपत्रक क्र.बियुडी-२०२४/प्र.क्र.६९/अर्थ(विघ्यो), दि.१८.१०.२०२४ व आदिवासी विकास विभागाचे शासन परिपत्रक क्र.बियुडी-२०२४/प्र.क्र.२/कार्यसिन-६, दि.१८.१०.२०२४ अन्वये विभागास प्रदान

केलेल्या अधिकारांचा वापर करून व सदर परिपत्रकातील अटी-शर्तीची पूर्तता करून निर्गमित करण्यात येत आहे.

९. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेताक २०२५०९२२१५२३०३९४०९ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(प्रशांत र. पिंपळे)
अवर सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत,

१. मा.मंत्री (कृषि), महाराष्ट्र राज्य, मुंबई ४०० ०३२.
२. विधान सभा/विधान परिषद सदस्य,
३. अपर मुख्य सचिव (वित्त), वित्त विभाग, महाराष्ट्र राज्य, मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२.
४. अपर मुख्य सचिव (नियोजन), नियोजन विभाग, महाराष्ट्र राज्य, मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२.
५. प्रधान सचिव (कृषि), कृषि व पदुम विभाग, महाराष्ट्र राज्य, मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२.
६. प्रधान सचिव (सामाजिक न्याय), सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग, मंत्रालय, मुंबई-३२.
७. सचिव (आदिवासी विकास), आदिवासी विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई-३२.
८. आयुक्त (कृषि), कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे
९. संचालक (सर्व), कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे
१०. विभागीय कृषि सहसंचालक (सर्व),
११. सर्व जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी
१२. महालेखापाल (लेखा व अनुज्ञेयता/लेखा परीक्षण) महाराष्ट्र, मुंबई/नागपुर
१३. महालेखापाल (लेखा परीक्षण) महाराष्ट्र, मुंबई/नागपुर
१४. संचालक, अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, मुंबई
१५. संचालक, लेखा व कोषागार, मुंबई
१६. सह सचिव/उप सचिव/अवर सचिव/कार्यासन अधिकारी (सर्व)(कृषि) कृषि व पदुम विभाग, मंत्रालय, मुंबई-३२
१७. वित्त विभाग (का.व्यय-१/अर्थसंकल्प-१३), मंत्रालय, मुंबई
१८. नियोजन विभाग (कार्या-१४३१), मंत्रालय, मुंबई
१९. सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग (का-अर्थ-विघ्यो), मंत्रालय, मुंबई
२०. आदिवासी विकास विभाग (कार्यासन-६), मंत्रालय, मुंबई
२१. निवडनस्ती, (का.८-अे)